

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC:

ABONAMENTUL: „Foaia Poporului Român”, „Foaia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 18 cor., pe jumăt. de an 10 cor., pe un sfert de an 6 cor. Pe o lună 2.40 C.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUDAPESTA, VII., ILKA-UTCA
NRUL 36. :: TELEFON: 47—82.
MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL:

ABONAMENTUL: „Foaia Poporului Român”, „Foaia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 7 cor., pe jumăt. de an 3.50 cor. Pentru America pe un an 3 dolari.

Aspre învinuiri franceze aduse Rusiei

Paris 20 Ianuarie. — Fostul prim-ministru francez, George Clemenceau, își dă astfel glas necazului său în »L'Homme Enchaîné» pentru situația creată Ententei prin pacea separată ce o încheie acum Muntenegru:

— Rusia ne-a promis ajutorul ei militar — dar nu s'a ținut de promisiune. A făcut concentrări de trupe în Basarabia, stărnind astfel mari nădejdi la toți participanții acțiunii Ententei la Salonic. Dar Rusia a risipit apoi iară trupele concentrate în Basarabia. Nu înțelegem de ce

comunicatele noastre oficioase au păstrat tăcere asupra acestui joc dublu al Rusiei. Nu pun la îndoială loialitatea personală a țarului Rusiei. Dar șeful guvernului francez ne-a pus în vedere un ajutor uriaș — care nu a intervenit. Și promisiunile italiene s'au redus la nimic. Rusia face numai demonstrațiuni cu forțele ei, deși ea e cea mai interesată în Balcani. Această națiune nu intervine însă acolo, noi însă care n'avem nici un interes în Balcani, ne aruncăm acolo într-o aventură, perzând acolo tot mai mult material de oameni.

Consulul general muntenegrean din Paris — despre capitularea Muntenegrului

Rotterdam, 20 Ianuarie. — Din Paris se telegrafează următoarele: La știrea despre capitularea Muntenegrului consulatul general muntenegrean a dat un comunicat, prin care voia — evident — să justifice oarecum înaintea opiniei publice franceze această procedură a Muntenegrului. Comunicatul e următorul:

După cum anunță ziarele, Muntenegru, după ce a luptat vitejește în împrejurări deosebit de nefavorabile, având în față un dușman inarmat

pană în dinți și superior la număr, a fost silit să se plece în fața fatalității, pe care n'o mai putea încunjura.

Trebuie să susțin însă mai pe sus de ori ce îndoială, că regele și guvernul au capitulat numai în urma împrejurării că armata muntenegreană nu mai avea munițiuni și nu se putea refugia — căci dușmanul era la hotare. Și fuga din spre mare era imposibilă, deoarece în Albania domnește și acum o ură străveche în contra muntenegrinilor.

Intervewul dlui Gr. Filipescu în „Le Journal” asupra politicii României

Paris, 20 Ianuarie. — Fiul d-lui Nequie Filipescu, aflându-se acum în Capitala Franței a acordat un interviu ziarului »Le Journal» asupra politicii externe a României și a făcut între altele următoarele declarații:

»S'au petrecut multe lucruri de două luni încoace. Și evenimentele au urmat un curs care nu este de natură să bucure pe amicii Ententei. Știți cu ce ardore d. Take Ionescu și tatăl meu duc campania lor intervenționistă? De sigur, nu de dânsii a depins ca intervenția să nu se producă, cu toate complicațiile orientale.

Asta nu înseamnă că politica ministerului Brătianu n'are oare care argumente de invocat. Dar ce ni s'a cerut din partea Ententei? În Septembrie 1914, neutralitatea. În Mai neu-

tralitatea. Eri încă, vocea cea mai autorizată nu spunea oare d-lui Brătianu, că ceasul acțiunii n'a sunat încă?

Nu se poate totuși tăgădui că succesele balcanice germane n'ar fi avut consecințe penibile. Deja zdrobirea Serbiei a reacționat asupra energiilor naționale. Neutralității țin și mai mult la neutralitate. Intervenționiștii nu sunt mai puțin convinși, de sigur, dar mai încurcați în continuarea campaniei lor.

Opoziția în România este cea mai puternică ce a fost vreodată și continuă lupta cu energie contra politicii pasive a cabinetului Brătianu.

Trebuie ca și Ententa să lucreze. Și nu numai Englezii și Francezii. Aftitudinea Rusiei va fi decisivă pentru România.

Suspendarea imunității deputatului dr. N. Șerban

Comisia de imunitate a Camerei ungare, în ședința de ieri a suspendat imunitatea deputatului român, dr. N. Șerban, la cererea procuratorului din Brașov, care a primit numeroase plingeri contra deputatului în afaceri de import de cereale din România.

Comisia de umanitate a împărțit azi printre deputați raportul tipărit, care conține expunerea de motive asupra ridicării imunității deputatului Șerban.

După această expunere, deputatul Șerban a in-

duș în eroare țărani români din statul ungar punându-le în vedere importarea din România cu preț redus a unei mari cantități de porumb, care va fi apoi împărțit printre ei; spre acest scop deputatul dr. Șerban a adresat o petiție către guvernul român, petiție semnată de români din Ungaria. Sub pretext, că cantitatea de porumb comandată va sosi cât de curând, deputatul Șerban a dat în nrul 71 din 1915 al »Gazetei Transilvaniei» un apel către publicul românesc din patrie, invitându-l să depună fiecare, care are

nevoie de porumb, prețul cantității, ce o dorește, deoarece ce reușindu-i tratativele cu guvernul român, porumbul va sosi cât de curând. Cei cari au dorit să cumpere din porumbul promis au și depus prețul, dar porumbul n'a mai sosit nici azi. — Astfel încheie raportul Comisiei de imunitate, — deputatul Șerban a păgăbit interesele românilor cetățeni ai Ungariei.

DIN ROMÂNIA

Grava pozițiune a guvernului român prin politica neutralității

D. general Crăiniceanu, directorul politic al »Universului» face următoarele aprecieri asupra politicii României, într'un articol prim dela 4 (17) Ianuarie:

Să fim dreți și să judecăm fără părtinire. Neutralitatea este pentru guvernul nostru pozițiunea cea mai grea și mai dureroasă. El este mai mult decât între ciocan și nicovală. El are în piept și în coaste câte o suliță: două ale uriașilor, cari se luptă, și a treia a poporului și neamului românesc, care așteaptă și veghează. Un pas greșit, și el este străpuns și rănit de moarte. Nu fără înțeles a zis primul-ministru în Senat, că e dureros pentru acel ce tace și nu poate să răspundă.

Astfel, neutralitatea explică foarte multe din actele guvernului în chestiunea națională, deși poate, nu le explică pe toate, pentru toată lumea.

De pildă, dela început, guvernul nu a putut să îmbrățișeze pe refugiații din Ardeal. El nu a putut a le da nici chiar ospitalitatea cuvenită, unor străini, căci refugiații purtau un drapel, pe care guvernul nu putea a-l desfășura.

Aceasta însă, nu însemnează, că guvernul nostru și partidul liberal nu sînt românește. Ar fi absurdă și contra naturii o asemenea învinuire nedreaptă.

Poetul Goga și părintele Lucaciu nu mai candidează la alegerile de balotaj

Din București se anunță, că comitetul executiv al partidului Federațiunii Unioniste a decis să retragă candidaturile d-lor Goga și Lucațiu dela alegerile de balotaj din Caracal și Galați ce au loc Duminecă.

Ententa și cerealele României

Ambasada engleză din București dă un comunicat în care declară că nu o asociație de capitaliști englezi și francezi au cumpărat cele 80 mii vagoane de cereale românești, ci însuși guvernul englez. Contractul a fost iscălit de ministrul domeniilor A. Constantinescu și de ministrul Angliei la București, G. Barklay. Anglia e obligată să ridice toată marfa în timp de 6 luni după încheierea păcii.

Pe de altă parte, ziarul »Epoca» anunță că și guvernul francez proiectează să cumpere o cantitate însemnată din rezervele de cereale ale României. Au și început tratative în acest sens între reprezentantul guvernului francez și cel român.

MERSUL RĂZBOIULUI

Interesele Italiei amenințate în Albania prin capitularea Muntenegrului

— Ententa rupe relațiile diplomatice cu Muntenegru. — Cum urmează tratativele de pace cu Muntenegru. — Răsunetul acestui eveniment în toate statele europene. — O nouă bătălie în Bucovina. — Situația pe frontul italian, francez și turc. — Cum își bate joc Ententa de neutralitatea Greciei. — O nouă declarație a regelui Constantin. —

Despre felul cum se aplanează conflictul războinic cu Muntenegru comunicatele oficiale au anunțat următoarele:

(18 Ianuarie). Tratativele pentru depunerea armelor de către armata muntenegreană — au început ieri după amiază. Trupele noastre cari în intervalul acesta au ocupat Virpazar și Rjeka — au încetat ostilitățile.

Höfer, mareșal locot.

(19 Ianuarie). La ocuparea localității Virpazar, trupele noastre — după cum s'a anunțat mai târziu, au capturat 20 tunuri de oțel.

Höfer, mareșal locot.

Dezarmarea armatei muntenegrene este în curs și din cauza terenului muntos, fără căi de comunicație — vestea despre depunerea armelor n'a ajuns la cunoștința tuturor corpurilor de armată muntenegrene — așa că, la est și la nord-est au mai urmat încă în zilele din urmă lupte, în regiunea Lovcen însă depunerea armelor s'a efectuat pe deplin. În cercurile diplomatice din Viena se crede că tratativele de pace vor fi curând terminate cu Muntenegru. Regele Nichita din Scutari dă îndrumări și instrucțiuni împunătorilor Muntenegrului în tratativele de pace. Banca de stat muntenegreană va fi adusă din Alessio (Albania) idnărât la Cetinje, unde se vor întoarce și toate autoritățile muntenegrene.

Din Milano vine știrea că Italia în comun cu Franța și Anglia au rechemat pe ambasadorii lor dela curtea muntenegreană. Prin aceasta s'au rupt relațiile diplomatice, între Ententa și Muntenegru.

Ministrii Ententei se vor întruni azi la Londra într-o conferință comună, tot în legătură cu situația creată de capitularea Muntenegrului. Agenția Reuter și anunță că prim ministrul Briand a sosit la Londra.

Criticul militar al ziarului italian »Secolo« crede că pentru interesele și trupele Italiei în Albania s'a agravat foarte mult situația în urma capitulării Muntenegrului.

— »Ne întrebăm — scrie acest ziar — dacă își mai are rostul să continuăm pregătirile noastre militare dincolo de Adria, în Albania, și dacă n'ar fi mai bine să renunțăm la jumătățile de măsură de acolo — cari vor servi numai la o nouă înfringere. Dacă guvernul italian nu poate da o întărire corespunzătoare cu noua situație primejdioasă expediției italiene în Balcani — ar fi atunci mai logic să ne retragem trupele din Albania. Căci o nouă desamăgire ca cea din Serbia și Muntenegru, cu oreu va mai putea fi suportată în Italia.

În toate statele europene, capitularea Muntenegrului a produs o impresie colosală.

Presă statelor neutrale, din Elveția, Olanda, Suedia, Danemarca, România, scriu cam în felul acesta: Dacă regele Nichita ar fi avut cea mai slabă speranță încă că aliații lui din Ententa vor repurta biruința definitivă, de sigur că atunci ar fi ales soarta ginerelui său, regele Petru al Serbiei. Dar el s'a încredințat că deciziunea e definitivă acum în acest război de partea cui e victoria — și de aceea a căutat să salveze ceea ce a mai putut salva.

— Vestea capitulării Muntenegrului ajungând la cunoștința armatelor germane și austro-ungare de pe frontul francez, rus și balcanic — a provocat un mare entuziasm. Muzicile au început să cânte și nădejdea în victoria finală a cuprins

toate inimile. Soldații germani au aruncat în tranșeele francezilor, cutii goale de conserve, în care au băgat »o telegramă« anunțând capitularea Muntenegrului.

Presă franceză, în frunte cu oficiosul »Le Temps« constată că ceea ce aduce puterilor centrale victoria — este disciplină politică și militară — iar noi din Ententa — trebuie să recunoaștem cu resemnare această superioritate a lor. La noi, cu toate încercările făcute, lipsește unitatea în comandamentele superioare.

Ententa »lucrează« mai departe în Grecia cu toate mijloacele militare, diplomatice, brutale și de presiune.

Ententa a trimis o nouă notă Greciei cerând demobilizarea armatei Greciei, căci mobilizarea s'a făcut numai cu scopul de a ajuta Serbia. Generalul Sarail, comandantul trupelor anglo-franceze din Salonic a declarat că toată regiunea Salonicului pe o rază de 70 km. o consideră ca zonă periculoasă de războiu. Poliția greacă e suspendată în acea regiune. Grecia a protestat la Ententa pentru distrugerea numeroaselor poduri de pe teritoriul ei de către trupele anglo-franceze. Prin ministrul grec Sculidis a declarat unui corespondent dela Reuter Bureau, că nu înțelege înțelesul ce o are această nouă Ententa față de politica guvernului grec, restringând importul de mijloace de trai și cărbuni — când e evidentă sinceritatea guvernului grec de a păstra neutralitatea față de ambele grupe beligerante. Grecia își va menține armata ei neslăbită până la lichidarea finală.

Pe de altă parte Regele Greciei a declarat reprezentantului ziarului »Berliner Lokalanzeiger« următoarele:

»Imi pare foarte reu de măsurile luate de Ententa, ca arestarea consulilor din Salonic, etc. — care și din punct de vedere militar sînt cu totul false. Măsurile luate contra Greciei devin tot mai insuportabile. Eu sînt pe deplin liber căci nu mă leagă interese personale. Am în vedere numai binele poporului meu. Noi avem numai în Balcan interese — ori acest război e un război european și chestia balcanică nu se rezolvă acum. Ca stat mic avem datorită sfîntă să apărăm ce avem și libertatea noastră.

Nu mă las condus nici de simpatii, nici de antipatii, nici de sentimente. Situația din Balcani hotărăște politica mea. Neutralitatea noastră nu-i o urmare a slăbiciunii noastre, ci rodul voinței noastre de a ne păstra forțele pentru mai târziu, pentru timpuri mai grave. Sînt zadarnice speranțele ca prin mijloace teroristice, Grecia va fi scoasă din neutralitatea ei.

Pauza pe frontul basarabean a durat patru zile. Adunându-și noi forțe — rușii au început ieri o nouă bătălie la granița Bucovinei, în regiunea Toporonț, Rarancea, Boian la răsărit de Cernăuți. Până acum toate atacurile lor au fost respinse.

Iată ce arună comunicatele oficiale dela 18 și 19 Ianuarie despre situația de pe frontul rus:

Cum nici ziua de ieri n'a adus evenimente deosebite, — poate e de aceea considerat ca terminată bătălia dela anul nou în Galiția de răsărit și de pe frontul basarabean. Armatele noastre au repurtat o biruință deplină pe toate punctele câmpului de luptă larg de o 130 km. Infanteria noastră mai presus de orice laudă, purtătoarea tuturor luptelor hotărîtoare — și-a menținut toate pozițiile față de un dușman

mult superior în număr în unele locuri — sprijinită în mod lozic înțelegător și iscusit de artileria noastră.

Marea bătălie dela anul nou, în nord-estul Austriei, a început la 24 Decembrie anul trecut și a durat — întreruptă fiind numai de câte o zi de pauză — până la 15 Ianuarie — așa dar 24 zile. Numeroase regimente au stat în acest timp 17 zile în lupta cea mai aprigă. — Ordine către trupele rusești, mărturiștile prizonierilor și o serie întreagă de comunicate oficiale și semificțioase din Petersburg confirmă că conducerea armatei rusești urmărește mari scopuri militare și politice cu ofensiva armatei ei dela sud. Acestor intențiuni corespundeau și enormele masse de oameni triplundeau și enormele masse de oameni trimise de dușman în acel front. Rușii au jertfit — fără a obține nici un succes — cel puțin 70.000 oameni morți și răniți, și a lăsat prizonieri aproape 6000 luptători în mâinile noastre. După alcătuirea trupelor, au luat parte la această victorie a noastră toate naționalitățile din monarhie. Dușmanul aduce noi întăriri în Galiția de răsărit. Altfel nimic deosebit în nord-est.

Höfer, mareșal locot.

(19 Ianuarie). Ziua de ieri a decurs în liniște. Azi în orele de dimineață s'a încins o nouă bătălie la granița, la răsărit de Cernăuți, la Toporonț și Boian. Dușmanul a trimis iară în foc numeroase coloane și în unele locuri au dat patru atacuri consecutive. A fost însă respins pretutindeni de bravii apărători.

Altfel nimic deosebit.

Höfer, mareșal locot.

Comunicatul german anunță:

La Duenhof (la sud-est de Riga și la sud de Widsy) rușii au reușit sub protecția întăririi și a viscolului — să atace un mic post german și să-l risipească.

Pe front nimic nou. O escadră de aeroplane germane nu bombardat depozitele militare rusești și lagărul de aeroplane dușmane la Tarnopol.

Șeful Statului major.

LUPTELE DIN APUS

— Anglo-francezii bombardează orașul francez Lens și orașul german Metz. — Anglia anunță o nouă blocare a Germaniei. — Criza produsă de serviciul militar obligator în Anglia. — Aeroplane dușmane doborîte. —

Comunicatele germane anunță următoarele de pe frontul franco-belgian:

(18 Ianuarie). Vremea fiind clară, luptele au fost mai vii pe front. Lens a fost din nou bombardat aprig. Două aeroplane engleze au fost doborîte la Passendale și Dadizeele (în Flandra). Din cei 4 aviatori, 3 sînt morți. Un aeroplan francez a fost doborît de un aeroplan al nostru la Medevich. Am prins pe aviator și pilot.

(19 Ianuarie). Pe frontul Iserului, un detașament german a pătruns într-o tranșee dușmană, capturând o mitralieze. O vie activitate de explozii de mine de ambele părți pe frontul la vest de Lille până la sud de Somme. În cursul nopții, aeroplane dușmane au bombardat orașul Metz. Până acum s'au semnalat numai pagube materiale. — Un aeroplan dușman s'a prăbușit la sud-vest de Thiaucourt. Un aviator e mort.

Șeful Statului major.

— Prim ministrul englez Asquith pentru a-și asigura concursul partidului muncitoresc a pus în vedere schimbarea legii serviciului militar obligator în sensul că bărbații căsătoriți nu vor fi siliți la serviciul militar și că legea această va avea valoare numai în timpul actualului războiu.

— Anglia anunță o nouă blocare a Germaniei

cu flota ei, în așa fel ca să impedeze ori-ce contact pe mare între Germania, și Suedia, Norvegia, Olanda. Ziarul »Daily Chronicle« observă cu privire la această blocadă, că nu e în interesul Angliei să-și creeze dușmani Olanda, Suedia și Norvegia.

RĂZBOIUL CU ITALIA

— *Lupte neînsemnate de artilerie.*
— *Zăpăceala produsă în Italia de capitularea Muntenegrului. — Orașul italian Ancona bombardat de avioane austriace. —*

Comunicatele oficiale dela 18 și 19 Ianuarie anunță următoarele de pe frontul italian:

Situația e neschimbată. Pe frontul Dolomitilor, la capul de pod Tolmino și în regiunea Görz, au avut loc în unele părți lupte mai vii de artilerie. Acțiuni mai mici ale dușmanului în fața capului de pod citat și un atac asupra pozițiilor noastre dela panta de nord a muntelui San Michele — au fost respinse.

Höfer, mareșal-locot.

Atacurile unor detașamente mai slabe la Lu-
sern și la nord de capul de pod Tolmino — au respinse.

Höfer, mareșal locot.

— Impresia capitulării Muntenegrului este colosală în Italia, și a provocat mare zăpăceală — »Secolo« numește hotărârea regelui Nichita o trădare, că dînsul cu cunoscuta lui șiretenie diplomatică a avut în secret tratative cu dușmanul. — »Messagero« vede la mijloc intrigi.

— Provoacă surprindere faptul că cenzura a încetat să devie atât de aspră în Italia. Ea îngăduie acum presei italiene cele mai violente atacuri contra Ententei. Ziarul »Mattino« din Neapole publică un atac deschis contra Angliei — spunând că prestigiul ei e pentru totdeauna pierdut.

»Corriere della Sera« spune că nu se poate tăgădui că s'a produs o spărtură în blocul Ententei prin capitularea Muntenegrului.

— Regele Italiei și ministrul de marină au plecat la Tarento — unde e concentrată flota de război a Italiei, apoi la Brindisi unde stau gata trupe pentru trebuințele militare din Albania. Aci s'a întâlnit cu prim ministrul sîrb Pasici și și ceilalți miniștri sîrbi.

— Comandantul flotei austriace, anunță că la 17 Ianuarie, după amiază o escadră de avioane a bombardat orașul italian Ancona cu bombe grele, incendiând gara, uzina electrică și o cazarmă.

— Raportul italian adaugă că o persoană a fost ucisă.

TURCIA ȘI DUȘMANII EI

— *Turcii au oprit ofensiva rusă în Caucaz. — Armata turcă din Siria. —*

Comunicatul turc anunță că în urma puternicelor atacuri turcești — ofensiva rusă a fost oprită în Caucaz — după ce rușii au suferit mari pierderi în luptele din cele opt zile d'în urmă.

Pe celelalte fronturi nimic nou.

Un ziar parizian află că în Siria, Turcii au concentrat 300.000 soldați.

Știrile zilei

Muntenegru cere pace

Muntenegru cere pace

Lucru care mult îmi place

Cum e drag și lui Nichita

Care își perduse pita.

Vorba e, că după dînsul

Cred se va gândi tot insul,

Din căți mai stau la indoiala

Ca să-și tragă socoteală

Dacă nu-i mai bine 'n fine

Să urmeze pilda bună

A lui moș Nichita, ș'apoi

Să nu mai umble cu minciună.

Căci mult treaba nu mai ține

După Muntenegru vine

Rîndul tuturor zic zău

Bătuți nu pot fi mai rău.

Fără de vor la urmă 'n fine

Noi îi batem și mai bine.

Pentru noi e tot un drac

Dacă pace fac nu fac

Noi le dăm încă răgaz

Dar nu știm nimic de haz.

Satyros

Români din Budapesta distinși

Printre personalitățile din administrația statului ungar, cărora li s'a conferat de către monarh o distincțiune pentru meritele lor în timpul războiului, găsim și următorii români din Capitală:

Medicul-șef la poliție d. dr. Augustin Dumitreanu, președintele comitetului parochial al bisericii românești din Capitală, a fost distins cu ordinul Coroanei de fier clasa III. D. dr. Vasile Nicora, secretar ministerial la ministerul de honvezi a fost decorat cu Crucea de Cavaler al ordinului Francisc Iosif I, iar d. Iuliu Pușcariu, concipient ajutor la acelaș minister a fost distins cu crucea de aur pentru merit, cu coroană; Consilierul ministerial dela ministerul de agricultură, d. Ioan Șerban a fost decorat cu Crucea de cavaler al ordinului Leopold, apoi d. dr. Alexandru Șorban, ajutor de contipist dela acelaș minister, a fost decorat cu Crucea de aur pentru merit cu Coroană. D. Iuliu M. Babescu comisar civil a fost decorat cu Crucea de argint pentru merit cu Coroană.

Inlesniri pentru învățătorii cari au luat parte în război

Camera ungară a votat azi o lege care prevede o ajutorare excepțională a învățătorilor și familiilor acestora, în așa fel, că acei învățători cari au luat parte în război sau au fost făcuți prizonieri — anii de război vor fi socotiți în-doit ca anii de serviciu. Familiile învățătorilor căzuți în război, vor avea drept de pensiuine, socotindu-se anul de război, ca zece ani de serviciu, la evaluarea pensiuinei.

Proiectul acesta de lege are valoare dela 1 August 1914.

Consilierul ministerial, d. Alfred v. Drasche Lazar distins

Monarhul a distins cu Crucea de Cavaler al ordinului Francisc Iosif pe consilierul ministerial Alfred Drasche-Lazar von Thorda. Cu această ocaziune, ziarele din Capitală relevă marile calități și merite ale acestui funcționar superior dela ministerul prezidiu, în calitate de

șef al Biroului presei și secretarul politic al prim-ministrului, care mai ales acum în timpul războiului, pe lângă enorma muncă ce o desfășură, întreține un contact foarte afabil și îndatoritor față de toate ziarele din Ungaria.

Botezul Domnului în capitală

a fost prăznuit și 'n anul acesta la parohia noastră din strada Hollo, în fața unui public românesc foarte numeros. Militari români din toate regimentele, aflați în trecere sau în căutare la spitalele din Capitală, au asistat la serviciul divin, bucurându-se că și 'n Capitală li este dat să audă liturghie românească.

P. Cuv. Sa părintele protosincol Ghenadie Bogoeviciu, ca de obicei și 'n anul acesta a umblat cu boboteaza la creștinii români din Budapesta, asistat fiind de d. Ioan Sântoan, în calitate de cantor.

Miniștrii ungari la Viena

Prim ministrul, contele Tisza a plecat Marți după amiază la Viena, unde a avut o lungă conferință cu ministrul de externe, baronul Burian. În cursul nopții, contele Tisza s'a întors la Budapesta.

Miniștrul de honvezi, baronul Hazai a plecat de asemenea la Viena.

Cum vrea guvernul ungar să rezolve chestia gazului natural

Partidul național al muncii (gavernamental) a ținut Marți seară o sedință la club, cu care prilej, ministrul de finanțe Teleszki a referat despre felul cum guvernul proiectează să valorifice exploatarea gazului de pământ. Statul a încheiat în aceasta privință un contract cu Banca germană (Deutsche Bank) din Berlin, care contract lasă teren concurenței libere. Banca aceeași se obligă să furnizeze fiecărui din localitatea unde va exploata gazul, pe acelaș preț — gaz industrial. Statul va avea dreptul să puie la dispoziția întreprinderilor industriale nou create câte 60.000 metri cubi gaz pe zi dela Banca germană.

Bătăia și sinuciderile în armata română

Ziarul »Naționalul« din București de sub direcțiunea fostului ministru de justiție Toma Stelian, — e foarte alarmat de creșterea simțitoare a cazurilor de sinucidere în armata României — și face următoarele constatări: »Este un capitol dureros acela al brutalităților ce se comit în armata României de către superiorii asupra celor mici. Ni s'au semnalat într'adevăr cazuri frecvente de maltratări din cari unele au fost urmate de sinucideri din partea victimelor. Ne ridicăm cu toată puterea contra acestui sistem pe care nu ezităm să-l calificăm de barbar. Dacă în împrejurări normale bătăia este o lașitate și condamnabilă din toate punctele de vedere, cu atât mai mult trebuie să-o înfierăm acum, când în vederea supremei datorii pe care soldatul poate fi chemat mâine să și-o îndeplinească, nu e admisibil ca el să fie tratat ca o brută. Trebuie din contra să-i se ridice moralul, să-i se inobileze spiritul și inima prin încrederea în el și printr'un tratament demn de un om liber. Regele Carol a intervenit energic pentru a se înlătura bătăia și tot ce este rigoare pornită din plac în armata României.

Înțelul de sinucideri în armata română, trebuie să dea de gândit autorităților în drept. De gândit în așa chip, în cât să rezulte măsuri imediate și destul de eficace pentru ca să avem pe viitor de înregistrat cât mai puține exemple de disperare.

Impăratul Wilhelm și Regele Bulgariei la Niș

Impăratul Germaniei, însoțit de șeful statului major al armatei germane, de generalul Mackensen și alți ofițeri superiori au sosit Marți în a doua Capitală a Serbiei, la Niș, unde a fost primit de regele Ferdinand al Bulgariei, de prieten

moștenitor Boris, de prințul Călugăr, de prim-ministrul Radoslavov, de generalii Tșecov, Bojadjev, Todorov, Chostov. Ambii suverani s'au salutat prietenește. După salutările reciproce, împăratul, regele și principii bulgari au plecat în cetate unde îi aștepta mareșalul Măckensen. Împăratul a făcut apoi o revistă a trupelor germane și bulgare din garnizoană.

A avut loc un banchet la care au luat parte suveranii, principii, generalii și miniștrii. Seară, împăratul Germaniei a plecat îndărăt în Germania. — Presa bulgară dă o mare importanță politică și militară acestei întâlniri între suverani, la Niș.

Împăratul Wilhelm la sfârșitul parader militare din Niș, a conferat regelui Bulgariei bastonul de Mareșal, iar regele Ferdinand a numit pe împăratul Wilhelm, șeful reg. 12 de inf. bulgar.

Teribilă dramă de familie în Dobrițin

Din Dobrițin se anunță că în casa din strada Simonfi nr. 2, s'a petrecut o dramă înfricoșătoare. Portarul casei, Anton Laszlo, și-a omorât copiii Stefan de 10 ani, Anton de 5 ani, tăind-le beregata cu un cuțit, și cu aceeași armă și-a dat două lovituri puternice în direcția inimei. Toți trei au fost găsiți morți într'un lac de sânge. Într-o scrisoare lăsată de Laszlo, dînsul arată că soția lui a murit săptămânile trecute, acum a primit și dînsul ordinul de chemare sub drapel, astfel că copiii lui erau să rămâie fără protecție și sprijin. De aceea a preferat să moară împreună cu dînșii.

Inundațiile dela Delta Dunărei

Din București se anunță că orașul Sulina și localitățile din jurul deltei Dunărei sînt amenințate de mari inundații. Mahalaua Sulinei stă sub apă și alte sate din jur. S'au trimis trupe pentru lucrări de salvare.

Crăciunul românesc în orașul Jicin (Bohemia)

Din orașul Jicin (Bohemia), unde sunt concentrați atîtia militari români, ni se scrie:

Aducerea aminte de cuvintele ingerilor »Mărire intru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace între oameni bună voie, ce se auzea și de lumina ce lumina în noaptea când în iesle s'a născut Isus Domnul, care în trecut s'a serbat, când fie-care era la familia sa, azi tot cetățeanul e de familie îndepărtat și chemat spre apărarea tronului și patriei, Totuși sârbătoarea aceasta a picurat bucurie și în inimile soldaților a Regimentului de Infanterie No. 43, care spre a da laudă și mulămită lui Dumnezeu pentru viața, sănătatea, în luptă ce ca un ațot-puternic au dat. Din cauza că în orașul Jicin nu este biserică gr. ort. rom., au aranjat într'o sală corespunzătoare a edificiului »Fabrica de de zahăr« un locaș de rugăciune și într'însa au serbat sfînta și luminata zi a Nașterii D-lui.

Soldații conduși de unii dintre d-ni ofițeri în cântecele frumoase ale muzicii militare, au ascultat apoi sfînta liturgie.

Vedeai soldații indioșafi auzind cuvintele frumoase ale sfîntei liturgii, vocea lină, vorbirea plină de adevăr, sfaturi și învățături a Domnului preot militar Dr. V. Cioban și cântările frumoase ale corului de soldați.

Pentru frumoasa liturgie, mare laudă se cuvine Domnului preot Dr. Cioban, apoi harnicului înființator și conducător al corului sergentul major Stefan Miciuru de origină din Răcășdia (Banat) care precum înainte de mobilizare în comuna sa natală a înființat și condus corul așa și în timpul acesta când e înrolat a arătat că e creștin adevărat și necunoscând oboseala a înființat un cor și în tabăra militară. În anul trecut la ziua Inverii când dînsul se afla pe câmpul de onoare, în Carpați a cântat cu corul său cântările cele sfînte de și gloanțele dușmane fînerau pe lingă urechile lor. Iar în anul acesta pentru ziua Nașterii Domnului a înființat dela toate 4 companii un cor din 36 soldați.

Jicin la 10 Ianuarie 1916.

Nicolae Viaduceanu,
caporal.

Din Parlamentul ungar

— *Votarea legii centralei institutelor financiare.* — *Interpelări.* — *Bolile și războiul.* — *Militarii maghiari persecutați de ofițeri cehi.* — *Ce răspunde prim ministrul.* —

Ședința dela 19 Ianuarie

În ședința de ieri a Camerei ungare, s'a continuat discuția pe articole a proiectului centralei institutelor financiare — după care legea a fost definitiv votată.

Au venit apoi la ordinea zilei interpelările. Deputatul Andreas Ráth a interpelat în chestia ravagiilor ce le ia bolile venerice în țară.

Ministrul de interne Sándor spune că la începutul războiului epidemiile au făcut mai multe victime decât luptele. Dar în unire cu conducerea armatei, guvernul a luat toate măsurile pentru a împiedica răspândirea bolilor epidemice. Poliția a fost avizată să exercite un control strict asupra acelor cari răspândesc bolile venerice.

Cea mai interesantă interpelare a fost aceea a deputatului Urmánczy, asupra persecutării militarilor maghiari în armata austro-ungară.

Prim-ministrul ungar a rugat întii să nu-și desvolte această interpelare, căci e în dauna intereselor națiunii. Dar deputatul Urmánczy a spus că el nu vrea să atace guvernul, ci să se pule capăt prigonirii maghiarimei în armată. A primit plângeri dupe cari camarazi nutresc sentimente dușmănoase față de soldații maghiari. Cele mai multe plângeri se ridică contra ofițerilor cehi. Și din raportul ultim al statului major se vede că Ungaria e tratată ca o provincie austriacă. Relevă cazul locotenentului Cserey, care s'a sinucis numai fiindcă a fost prigonit de superiori pentru sentimentele lui maghiare.

Contele Tisza răspunzând, declară că e fapt că în sânul armatei domnește și un curent care e în contrazicere cu spiritul național maghiar. Dar sînt numai cazuri izolate de conflicte între soldații maghiari și ofițerii de altă naționalitate. Ofițerii superiori recunosc pe deplin calitățile soldatului maghiar. În orice armată există și superiori reuțacioși. Căzul locotenentului Cserey — dacă s'a întâmplat într'adevăr așa — va fi pedepsit.

Economie

Prețul râmătorilor pe piața din Ferencváros (Budapesta)

Budapesta, 20 Ianuarie.

Circulația de azi a fost ceva mai vioaie. Din 2555 de râmători aduși pe piață s'au vîndut 1757. Prețurile au fost următoarele: Bătrâni grei de îngreșat calitate I: 480—500 fil. klg.; cal. II: 470—480 fil. klg., tineri 520—540 fil. klg., mijlocii 520—540 fil.; ușori 470—510 fileri klg. greutate vie. (Detragerile au fost cele obișnuite).

Târgul de vite cornute din Budapesta

Circulația de azi a fost destul de vioaie. La prețuri s'a observat o urcare minimală. Dealtcum prețurile au fost următoarele: Viței calitate primă 300 până la 318 fil. per kgr. (greutate vie), excepțional s'au vîndut și cu 320 până la 336 p. kgr. Viței calitate mijlocie 270—296 fil. per kgr. (greutate vie). Viței mai slabi 130—250 fil. per kgr. Viței tăiați până la 300 fil. per kgr.

Târgul de rîmători din Viena

Viena 20 Ianuarie.

Circulația a fost mai slabă. Oferte puține, astfel că prețurile au devenit aproape fixe pe lângă o urcare constantă de 10—30 fileri la chilogram.

Prețurile au fost următoarele: porci grași de prima calitate 500—520 de fil., excepțional și 530 de fileri per kgr. Porci de greutate mijlocie 460—490 de fileri per kgr. Porci bătrâni tot atîta. Porci ușori 400—450 de fileri per kgr. Porci tineri 320—440 de fileri per kgr., excepțional și 450 de fileri per kgr. (greutate vie fără nici o detragerie).

Editor și redactorul responsabil: D. Birăuțiu
Tipografia »Poporul Român«, VII., Ilka-utca 36.

Cucu! Cucu! Cucu!

Citiți dacă voți să petreceți:

Calendarul Cucului

pe anul 1916.

Unicul calendar umoristic care apare în ediție românească, Cuprinde un șir întreg de glume originale, scrise de cei mai buni umoriști ai noștri, în frunte cu d. Haralamb Călămăr. Se mai publică în calendar

Douăzeci de chipuri originale

umoristice în legătură cu războiul. Aceste caricaturi foarte reușite provoacă rîsul fiecărui cetitor. »Calendarul Cucului« e unicul în felul lui și se poate ceti cu plăcere de ori și cine.

PREȚUL: 30 fileri un exemplar, plus 5 fileri porto. — Vanzătorilor rabatul convenit.

Calendarul Foi Ilustrate

pe anul 1916.

se extinde pe 7 coale de tipar și cuprinde un interesant material istoric și scrisori de pe câmpul de războiu, precum și chipuri multe și frumoase, cari n'au apărut în celelalte două calendare edate de tipografia noastră.

PREȚUL: 30 fileri un exemplar, plus 5 fileri porto. — Vanzătorilor rabatul convenit.

Calendarul Poporului Român

pe anul 1916

Prețul »Calendarului Poporului Român«: un esemplar 40 fileri, plus porto postal 10 fileri.

Pentru comercianți și vânzători:

30 esemplare: 9 coroane 82 fileri.

20 esemplare 7 cor. 22 fileri.

15 esemplare 5 cor. 92 fileri.